

Ion JURCA ROVINA

Joc burlesc de-a fericirea

„Dragoste la prima vedere”, zice Mihaela Lichiardopol că s-a întâmplat când a parcurs textul lui Hanoch Levin, *laacovi și Leidental*. O cred pentru că, fără a fi citit încă această mărturisire din caietul-program, în timpul spectacolului ei, vizionat la Studio 5, am avut realmente impresia că regizoarea se află cumva anume printre actori, în jocul lor energic, acrobatic nu doar în mișcări, ci și în stările transmise pe chipurile lor vopsite și transfigurate în măști clovnești. Adică, în spiritul ludic care infuzează acțiunea, expresia ei onirică. Un joc între dramatic și comic, între vis și realitate, între iluzie și deziluzie.

Miza pe care o propune subiectul este căutarea fericirii. Drept care Itamar laacovi se leapdă de propriul prieten și, după o confruntare verbală, îl părăsește. Ce poate fi această fericire pentru un tânăr bărbat decât femeia visată? Ceea ce laacovi și întâlnește. Pe un ecran din fundal apare imaginea în negativ a unui prototip de femeie carnală, cu sâni mari și partea dorsală supradimensionată, ca o momeală, iar cu mâinile manevrează o plasă. În care se va prinde tânărul în căutarea fericirii, odată ce apare sirenica arătare în realitate. Impresionantă carnal, femeia se anunță a fi și spiritualizată, în calitatea ei de pianistă care aude cu predilecție sunete.

Text și spectacol funambulesc (ce înveselește spectatorii, prin excelență, tineri). Ne aflăm în oniric, dar și în grotesc, o deturnare a sentimentului spre autoironie. În țintă se află, desigur, fericirea. Jocul acesta dublu e foarte expresiv, profesional, făcut

de interpreți, parcă manipulați ca niște marionete. Călin Stanciu jr. se contopește cu personajul său, *Itamar laacovi*, până la disoluție din plan real, iar Sabina Bijan întreține energia senzualității ca pe o vrajă pentru *Ruth Șahaș*, apelând la efecte scenice, la mobilitatea în mișcare și expresivitatea exprimării. O întruchipare parodică remarcabilă. Apare în triunghi prietenul însingurat, David Leidental, care, în disperare, li se oferă cadou la nuntă, ca un fel de sclav cu sufletul, dar și cu poftă, după cum se va vedea. Tânărul actor Bogdan Spiridon are de purtat nu doar geamantanul de care nu se mai desparte, ci și povara umilinței lui *David*.

Triunghiul acesta amplifică burlescul, iar jocul fericirii se încheie în nefericire. Toți trei se trezesc din vis singuri, privindu-și fiecare chipul caricatural, deformat, în propria oglindă. Demachiați, reali, fiecare se așază pe geamantanul său. Regizoarea propune însă un final tonic, un nou început. După un râs eliberator, cei trei se regăsesc, își montează nasuri de clovni și își continuă jocul în acest comic funambulesc, cu chipuri vesele. Și cu riscul acrobatic, saltul de sub cupola cercului – metafora saltului în viață –, sugerată schematic în ultima scenă.

Un text convertit într-o poveste rostită prin cuvânt și imagine, cu contribuția expresiv plastică a scenografei Geta Medinschi. Mișcarea atât de importantă se află sub îndrumarea coregrafei Liana Iancu. Am văzut spectacolul Teatrului Național din Timișoara în septembrie, relevant, alături de celelalte, pentru montările ce se fac la sala Studio 5.

Teatrul Național Timișoara – *laacovi și Leidental* de Hanoch Levin. Traducere: Ada Maria Ichim. Regia: Mihaela Lichiardopol. Scenografia: Geta Medinschi. Muzica: Almasi Gabriel, Adrian Mardan. Mișcarea scenică: Liana Iancu. Light design: Florian Putere. Asistent regie: Diana Dobra. Cu: Bogdan Spiridon (*David Leidental*), Călin Stanciu jr. (*Itamar laacovi*), Sabina Bijan (*Ruth Șahaș*). Premiera: 14 iulie 2010.

Constantin PARASCHIVESCU

CONDUCERE NOUĂ LA GIURGIU

Dramaturg și cronicar sportiv, domnul Mircea M. Ionescu e și director acum, preluând conducerea Teatrului Valah din Giurgiu. Într-o caracterizare la un volum al său de piese, intitulat *La răscruce de Hagi*, publicat în 2005 (Hagi, pentru că a fost pentru noi „o stare de spirit“), criticul Mircea Ghițulescu îl numește pe autor „primul și cel mai înverșunat“ dintre adversarii ai secolului al XXI-lea la noi, în care lumea, cu dosul în sus, e pradă „unei degradări galopante a civilizației contemporane“. Figuri emblematice ale trecutului devin derizorii acum, arătări asexuate și anacronce (Freuda, Icara, Ioana d'Arc).

Iar Bogdan Ulmu, în calitate de regizor cu cele șase piese ale volumului pe masă, îl numește „un gazetar serios și un dramaturg important“, care „Pasionat de sport, e pasionat, în egală măsură, de arta spectacolului“. Pasionat, într-adevăr, cu îndârjire față de aste vremuri *sărace și cumplite*, cum le numește dânsul (când un mare artist român primește UN LEU salariu, adaug eu), căroră vrea să le opună „aici, la Dunăre, un Far de teatru...să ne lumineze și îmbogățească sufletele“. Generos cavalier contemporan, cu viziuni și proiecte ambițioase, precum valorificarea unor texte autohtone, ce ar edifica la Giurgiu „Cetatea Dramaturgiei Românești“. Sună prea idealist?